

Mariusz Grabowski, Danuta Al-Khamisy

Recenzja publikacji "Diagnoza gotowości szkolnej sześciolatka"

Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce : kwartalnik dla nauczycieli nr 1, 141-143

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

mgr Mariusz Grabowski

doktorant

Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum” w Krakowie

RECENZJA PUBLIKACJI „DIAGNOZA GOTOWOŚCI SZKOLNEJ SZEŚCIOŁATKA”

Dotychczas na rynku wydawniczym pojawiło się wiele prac wskazujących na problematykę gotowości szkolnej sześciolatków. Moim zdaniem jest to temat bardzo ważny i aktualny. Można o nim czytać w publikacjach zwartych i artykułach naukowych. W Polsce do tej problematyki często nawiązywali: A. Kopik, W. Brejnak, D. Klus-Stańska, M. Kwaśniewska, Z. Ratajek, B. Wilgocka-Okoń i inni.

W 2008 roku do zbioru opracowań nawiązujących do tego zagadnienia i koncepcji dołączyła następna, moim zdaniem bardzo wartościowa praca „Diagnoza gotowości szkolnej sześciolatków” pod red. D. Al-Khamisy, wyd. Raabe, Warszawa 2007, s. 113. Jest to publikacja zbiorowa wielu autorów – specjalistów, pracowników naukowych i nauczycieli praktyków z: Akademii im. J. Długosza w Częstochowie, Uniwersytetu Warszawskiego oraz przedszkoli w Częstochowie. Testy umiejętności skonstruowano pod kierunkiem prof. nadzw. dr hab. J. Karbowniczek i prof. nadzw. dr hab. W. Grelowskiej.

Publikacja „Diagnoza gotowości szkolnej sześciolatków” zawiera standaryzowane narzędzia diagnostyczne, badające gotowość szkolną dzieci w młodszym wieku szkolnym. W materiale tym głównie zaprezentowano karty pracy, komputerowy program do analizy wyników i zadania. Konsultacji merytorycznych do opracowania udzieliła prof. zw. dr hab. B. Wilgocka-Okoń, która jest wybitnym i cenionym pedagogiem, nie tylko w Polsce, ale także poza granicami naszego kraju. Przeprowadziła wiele badań empirycznych z zakresu gotowości szkolnej.

Recenzowana praca odnosi się do badania dzieci w zakresie umiejętności społecznych, językowych, matematycznych, przyrodniczo-społecznych, sprawności fizycznej i przygotowania najmłodszych do nauki pisania. Autorki zauważają, że badanie sześciolatków powinno być przeprowadzone w dwóch etapach (pierwsze badanie w okresie zimowym, a drugie w okresie wiosennym).

Do opracowania została załączona płyta CD, która umożliwi każdemu nauczycielowi badanie najmłodszych.

Redaktor wydania dr D. Al-Khamisy w opracowaniu tym odniosła się do dwóch kwestii:

- a) wprowadzenia czytelnika w sferę dojrzałości i gotowości szkolnej, dojrzałości instytucjonalnej poprzez analizę terminologiczną tych pojęć, zasady diagnozowania, podłoże metodologiczne badań i jego interpretację;
- b) charakterystyki badania umiejętności społecznych, czyli zachowania dziecka w grupie i jego orientacji w otoczeniu.

Pozostałe etapy zostały opracowane przez zespół IEPIS z Akademii im. J. Długosza w Częstochowie.

W badaniu umiejętności językowych autorki (J. Karbowniczek, W. Grelowska, E. Piwowarska, A. Pękała, A. Skowrońska-Kruszewska, L. Bednarek, E. Gregorczyk, J. Mielczarek) zaprezentowały zadania, które stanowią fundament do analizy umiejętności czytania i słuchania oraz poznania podstawowego słownictwa przyrodniczo-społecznego dzieci.

Istotnym komponentem jest także proces przygotowania najmłodszych do nauki pisania. W. Grelowska i A. Skowrońska-Kruszewska podkreślają, że badanie to dotyczy sprawdzenia posiadanych umiejętności grafomotorycznych, ustalenia koordynacji wzrokowo-ruchowej i syntezy wzrokowo-słuchowej. Następnym etapem, który jest proponowany w tej publikacji dotyczy ustalenia umiejętności matematycznych. Dr Z. Spychała i mgr M. Walczyk zauważają, że w badaniu tym chodzi o określenie stosunków przestrzennych, rozpoznawanie podstawowych figur geometrycznych, rozumienie pojęcia zbioru i jego liczebności, pojęcia liczby oraz liczenia przedmiotów. W materiale zwrócono także uwagę na treści przyrodnicze. Autorki zwracają uwagę na zasadnicze elementy. Między innymi wskazują na pory roku, owoce, warzywa, produkty, zwierzęta i wykonywane zawody.

Etap badania sprawności fizycznej został skonstruowany przez T. Banaszkiwicz. Autorka podkreśla, że pozwala on ocenić poziom sprawności motorycznej, ruchowej, posiadaną wiedzę i postawy prozdrowotne. Wszystkie umiejętności – zaprezentowane powyżej – powinny być zestawione w arkuszu, który służy do obserwacji dziecka. Zostały w nim wyszczególnione miejsca służące do oceny stanu zdrowia dziecka, a także jest komponentem, w którym powinny być zawarte wnioski dla nauczycieli i zalecenia dla rodziców. Opracowanie jest zakończone załącznikami. Są to karty, które są niezbędne do oceny posiadanych umiejętności.

Oceniając całość recenzowanej publikacji uważam, że jest ona dla każdego nauczyciela bardzo cennym źródłem informacji. Współcześnie opracowanie to stało się istotną pozycją wśród innych publikacji odnoszących się do zagadnienia i koncepcji gotowości szkolnej sześciolatków. Diagnozę gotowości szkolnej sześciolatka charakteryzuje nie tylko przejrzystość, ale także przystępność. Jest ona w szczególności zalecana nauczycielom oraz pracownikom naukowym zajmującym się tą problematyką.

Zasadniczą korzyścią jest to, że publikacja:

- zawiera 58 gotowych zadań, którym towarzyszą karty pracy;
- posiada komentarze merytoryczno-metodyczne;

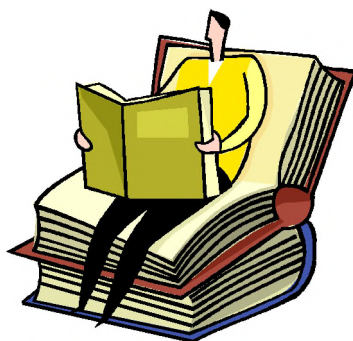

- zawiera czytelną strukturę;
- pozwala na profesjonalną ewaluację działań;
- występuje w wersji papierowej i komputerowej;
- pozwala na ocenienie umiejętności jednostki;
- spełnia oczekiwania przedszkola oraz szkoły.

Status tej publikacji wynika z tego, że jest ona dość interesująca i bogata informacyjnie. W szczególności zaletą niniejszego opracowania jest jego poprawność językowa, stylistyczna oraz układ. W konkluzji należy nadmienić, że opracowanie to powinno być wykorzystywane przez nauczycieli przedszkola oraz pedagogów wczesnoszkolnych. Wynika to z tego, że są oni zobowiązani do diagnozowania stopnia gotowości szkolnej.

Sądzę, że przytoczone w publikacji treści wzbogacą nie tylko przemyślenia czytelników, ale także zainspirują nauczycieli do prowadzenia kolejnych badań w obszarze dojrzałości i gotowości szkolnej sześciolatków.

Mariusz Grabowski

mgr Marta Małek
Publiczna Biblioteka Pedagogiczna
RODN „WOM” w Częstochowie

DZIECKO W ŚWIECIE KULTURY MASOWEJ

**ZESTAWIENIE BIBLIOGRAFICZNE W WYBORZE SPORZĄDZONE
W OPARCIU O ZBIORY PUBLICZNEJ BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ
RODN „WOM” W CZĘSTOCHOWIE I JEJ FILII**

Książki

1. Agresja elektroniczna wśród dzieci i młodzieży / Jacek Pyżalski. – Sopot : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2011. – 164 s. ; 21 cm
2. Burze mózgów : dzieci i komputery / Seymour Papert ; z ang. tł. Tadeusz Tymosz. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 1996. – 250, [2] s. : rys. ; 21 cm